

Teoria Wymiany Międzynarodowej

mgr Tomasz Gajderowicz
dr Gabriela Grotkowska
dr Jan Hagemeyer
dr Leszek Wincenciak

29 września 2015 r.

Program zajęć

1. Wprowadzenie – grawitacyjny model handlu

Wprowadzenie do gospodarki światowej. Grawitacyjny model handlu. Podstawowe pojęcia.

Literatura: Literatura: [KO] R. 1, 2.

2. Model Ricardo, część I

Wprowadzenie do modelu Ricardo. Koncepcja przewagi absolutnej i komparatywnej. Handel międzynarodowy w gospodarce klasycznej. Pojęcie terms of trade. Korzyści z wymiany, specjalizacja produkcji.

Literatura: [KO] R. 3; [M] R. 2, 3; [CFJ] R. 5.

3. Model Ricardo, część II

Rozszerzenia modelu Ricardo: model z wieloma dobrami i wieloma krajami. Znaczenie kosztów transportu. Analiza równowagi ogólnej w modelu Ricardo.

Literatura: [KO] R. 3; [M] R. 2, 3; [CFJ] R. 5.

4. Model czynników specyficznych

Model z niemobilnymi czynnikami produkcji. Możliwości produkcyjne i równowaga autarkiczna. Handel i przewaga komparatywna. Konsekwencje handlu dla wynagrodzeń czynników produkcji – twierdzenie Haberlera.

Literatura: [KO] R. 3 (UWAGA: wydanie amerykańskie 6 lub wcześniejsze).

5. Model Heckschera-Ohlina: część I

Model Heckschera-Ohlina ze stałymi współczynnikami nakładów czynników produkcji – relatywna czynnikiintensywność produkcji dóbr, relatywna obfitość wyposażenia w czynniki produkcji oraz kierunki specjalizacji i wymiany. Diagram Lerner. Twierdzenie Stolpera-Samuelsona i Rybczyńskiego.

Literatura: [KO] R. 4; [M] R. 4-7; [CFJ] R. 7.

6. Model Heckschera-Ohlina: część II

Model H-O w wersji ogólnej (technologia produkcji pozwalająca na substytucję czynników produkcji). Wyrównywanie się cen czynników produkcji. Diagram Lerner-Pearce'a. Analiza równowagi ogólnej.

Literatura: [KO] R. 4, 5; [M] R. 4-7; [CFJ] R. 7.

7. Nowa teoria handlu: część I

Koncepcja handlu wewnątrzgałęziowego (IIT). Mierzenie IIT (indeks Grubela-Lloyda) i problemy z tym związane. Model wzajemnego dumpingu (Brandera-Krugmana): znaczenie struktur rynkowych dla powstawania handlu wewnątrzgałęziowego.

Literatura: [KO] R. 6; [M] R. 9; [JJM] R. 9 pkt. 1.2.

8. Nowa teoria handlu: część II

Znaczenie konkurencji niedoskonałej i korzyści skali produkcji. Model Krugmana – korzyści skali w ramach konkurencji monopolistycznej i zróżnicowanie produktów. Model Dixita-Stiglitz i dobrobytowe skutki handlu. Znaczenie zróżnicowania produktywności dla strategii handlowych przedsiębiorstw – model Melitza. Inwestycje bezpośrednie a handel – model Cieślaka-Ryana.

Literatura: [KO] R. 6; [M] R. 10; [CFJ] R. 8

9. Analiza empiryczna handlu

Analiza danych empirycznych handlu. Źródła danych, klasyfikacje produktów, poziomy agregacji. Weryfikacja hipotez wynikających z poznanych koncepcji teoretycznych.

10. Polityka handlowa: część I

Polityka handlowa w warunkach doskonałej konkurencji (skutki stosowania cła w kraju małym i dużym – analiza cząstkowa i ogólna). Optymalna taryfa celna.

Literatura: [JJM] R. 1, pkt. 1-6; [KO] R. 8; [M] R. 8; [CFJ] R. 11.

11. Polityka handlowa: część II

Ograniczenia ilościowe i subwencje. Problem ekwiwalentności cła, ograniczenia ilościowego i subwencji produkcyjnej. Efektywna protekcja celna.

Literatura: [JJM] R. 1, pkt. 9, 10; [JJM] R. 2, 7, 8, 9.

12. Polityka handlowa: część III

Polityka handlowa w warunkach niedoskonałej konkurencji: porównanie skutków stosowania cła i kwoty w monopolu. Dumping. Strategiczna polityka handlowa: model Brandera-Spencera oraz Eatona-Grossmana.

Literatura: [KO] R. 11; [JJM] R. 2, pkt. 3; [JJM] R. 8, pkt. 2; [M] R. 11.

13. Prezentacje studentów, cz. I

14. Prezentacje studentów, cz. II

15. Kolokwium

Zasady zaliczenia ćwiczeń z TWM

1. Obecność na ćwiczeniach z TWM jest obowiązkowa.
2. Zaliczenie ćwiczeń z TWM opiera się na trzech elementach: cotygodniowych kartkówkach, kolokwium końcowym oraz pracy pisemnej (wraz z prezentacją).
3. Przykładowe zadania na kartkówki są układane przez Wykładowców i publikowane na stronach internetowych prowadzących zajęcia. Zadania, jakie otrzymają studenci będą ZBLIŻONE (lecz nie identyczne) do przykładowych. Każda kartkówka oceniana jest w systemie binarnym: zaliczona – niezaliczona. Do zaliczenia kartkówki konieczna jest poprawna odpowiedź na więcej niż połowę pytań w niej zawartych.
4. Studenci w grupach 2-osobowych wykonują pracę opartą o dane empiryczne (tematy zostaną przydzielone przez prowadzących w połowie semestru). Studenci przedstawiają swoje prace zarówno w formie pisemnej (ok. 5 stron) oraz w formie około 10-minutowej prezentacji podczas ćwiczeń.
5. Na ostatnich zajęciach w semestrze odbędzie się kolokwium pisemne.
6. **Warunkiem koniecznym zaliczenia ćwiczeń jest:**
 - zaliczenie $N - 2$ kartkówek w semestrze, gdzie N oznacza liczbę przeprowadzonych kartkówek,
 - uzyskanie co najmniej 50% punktów z kolokwium końcowego,
 - uzyskanie co najmniej 50% punktów za pracę empiryczną.
7. Ocena końcowa z ćwiczeń ustalana jest na podstawie łącznej liczby punktów, przy czym punkty z kolokwium stanowią 60% oceny, zaś punkty za pracę empiryczną – 40% (łącznie wersja pisemna i prezentacja).

Literatura

- [CFJ] Caves R., Frankel J., Jones R., *Handel i finanse międzynarodowe*, PWE 1998
- [JJM] Michałek J. J., *Instrumenty polityki handlowej, mechanizmy ekonomiczne i regulacje międzynarodowe*, PWN 2002
- [KO] Krugman P., M. Obstfeld, *Ekonomia międzynarodowa. Teoria i polityka*, PWN 2007
- [KMO] Krugman P., Melitz M., M. Obstfeld, *International Economics. Theory & Policy*, Ninth Edition, 2012
- [M] Marrewijk Ch. Van, *International Trade and the World Economy*, Oxford University Press 2002